

BESKA Droppar 1, november 2017

Bekämpning av skogsskador i mellersta Norrland – BESKA

Inledning

Inom ramen för de regionala strukturfondsmedlen (ERUF) startade projektet formellt den 1 juli 2017. Det är glädjande för oss på Mittuniversitetet att mer strukturerat kunna samarbeta med regionala aktörer inom skogsnäringen för att öka kompetens och beredskap kring befintliga och potentiellt kommande skadegörare i våra skogar. Projektet har startat enligt plan och nedan ger vi en kort sammanställning av vad som gjorts under de första månaderna. Det är vår ambition att i samband med kvartalsredovisningarna till Tillväxtverket, Region Jämtland/Härjedalen och Landstinget Västernorrland sammanställa ett kort nyhetsbrev för att hålla alla projektpartner informerade.

Ny doktorand

Som en viktig medarbetare i projektet har vi rekryterat en ny doktorand. Vi hade ett relativt gott söktryck med tio ansökningar till tjänsten, varav flera från personer med god och relevant kompetens. Valet har fallit på Jägmästare Matilda Lindmark som påbörjar sin tjänst nu i november. Matilda tog examen vid SLU i Umeå 2014 och kompletterade sin utbildning även med kurser i kemi och kemisk biologi. Efter examen jobbade hon under några år på Södra Skogsägarna med skogsskador i ungskogar och föryngringar samt medverkade i deras satsning på att finna en strategi att kunna plantera tall och löv trots höga betetryck. Det vill säga, hennes bakgrund är mer än väl lämpad för BESKA. Vi är glada att kunna hälsa henne välkommen i projektet

Årets nätverksträff, 11 december

Som en fortsättning på tidigare års träffar med skogsskadenätverket inbjuder vi tillsammans med Skogsstyrelsen till en träff om skogsskadeläget den 11 december. Det blir givetvis information om BESKA, men även inbjudna föreläsare medverkar och belyser älgbetesproblematik och den nya skadesvampen *Diplodia pinea* som under senaste året dykt upp i Sverige. Mer information om träffen kommer i ett separat utskick

Delprojekt 1 – Kemiska doftämnen

Givet den verksamhet som tidigare bedrivits både på Mittuniversitetet och SLU samt som en del av Skogsstyrelsen övervakning har vi kunnat komma igång med delprojektet på bred front.

- Vi håller på med en upphandling av ett nytt analysinstrument där responsen på insekters antenner kan registreras för olika doftämnen. Detta kommer att ge oss verktyg att på ett mycket direkt och kraftfullt sätt analysera vilka ämnen som är aktiva.
- Sommaren 2017 genomfördes fältförsök på 13 lokaler väster om Sundsvall (totalt 109 fällor). Försöken syftade till att utveckla och testa feromonbeten för tre arter av dubbelögade bastborrar (*Polygraphus subopacus*, *Polygraphus punctifrons* och

Polygraphus poligraphus) samt studera deras flygperioder (fenologi). Bland annat har feromonsubstanser från *P. subopacus* identifierats och testats i fält. Artens feromon var tidigare okänt.

- Vi har identifierats flera substanser som produceras av *Polygraphus proximus*, en invasiv dubbelögad bastborre som sprider sig genom Ryssland mot Europa. Vår samarbetspartner på Sukachev Institute of Forest vid Russian Academy of Sciences har under sommaren testat huvuds substansen i fält i Sibirien. De har visat att substansen attraherar *P. proximus*, vars feromon tidigare varit okänt. Detta innebär att vi i princip skulle kunna etablera övervakning för tidig varning ifall arten skulle dyka upp i Sverige. (Bilden – Försök på lab där doftämnen provtas när barkborrar borrar in sig i grandved)

Delprojekt 2 – ”Push and Pull”

Metodiken med att använda både avskräckande och attraherande för att bekämpa barkborrar i skogskanter kommer att utvecklas inom projektet. Under sommaren har Callans Trä använt fångstvirke med god framgång. Tanken är dock att stärka detta genom att tillföra attraherande ämnet på fångstvirket och avskräckande ämnen i skogskanter. Vi ser framemot att starta dessa studier under nästa fältsäsong.

Delprojekt 3 – Skadegörare på skogsplantor

Detta delprojekt innehåller flera aktiviteter omfattande både älg och sork. Arbetet har startat och med förhoppning om fältstudier under kommande vinter.

- Sylverstis har framställt en större mängd av medlet ”Antibeta” och vi ligger i startgropparna med designen av vinterns fältstudier. Det kvarstår dock att identifiera lämpliga tallungskogar och vi kommer att kontakta några av er för hjälp med detta.
- I samarbete med Norrplant kommer vi att initiera arbetet med att minimera skador på plantor vid Norrgrundet plantskola.

Delprojekt 4 – Samverkansplattform kring skogsskador

Som nämnts ovan genomförs årets nätverksträff på Mittuniversitetet den 11 december. På önskemål från projektpartners så planerar vi också för en temadag kring älgbete under vårvintern 2018.